

cikkében áttekintést. Az anyag rendkívül gazdag, hiszen a két nemzet évszázados kereskedelmi, kulturális, politikai érintkezésben állott egymással. Magyar szempontból elsősorban a krakói gyűjtemények jönnek tekintetbe. Így Krakó városának régi levéltára, amely a városi vámkönyvekkel főleg kereskedelemtörténeti adatokat nyújt, a JAGELLO-könyvtár, az egyetem levéltára, amelyekben a Krakóban tanult magyar egyetemi hallgatókról találunk becses feljegyzéseket. Politikai vonatkozású kézirat sok van a CZARTORYSKI hercegi múzeumban. Lembergben különösen az OSSOLINSKI-könyvtár tartalmaz sok magyar történeti vonatkozású anyagot, főleg Lengyelország és Erdély XVI—XVII. századbeli kapcsolataira vonatkozót. Ugyanitt az állami levéltár őrzi a magyar szabadságharc támogatására szervezett lengyel légió ellen az osztrákoktól indított per iratait. A varsói főlevéltár királyi anyakönyveiben meg számadáskönyveiben számtalan kereskedelmi és művelődéstörténeti vonatkozás van, éppen így a pénzügyi levéltárban. Más, kisebb varsói könyvtárakban és Pózen, Thorn, Vilna, Danzig gyűjteményeiben lévő magyar anyagot is gondosan felsorolja DIVEKY, aki értékes munkát végzett az eddig nagy részben kiaknázatlan forrásanyag számbavételével.

H. G.

Antonio Bonfini MCDXXVII—MCMXXVII. A cura della Brigata Ascolana Amici dell'Arte—Gruppo Studiosi Storia Patria. Ascoli Piceno, 1928, 8°, 139 pag.

Antonio BONFINI születésének ötszázados évfordulójára készült ez az emlékkönyv, amely egy magyar és egy olasz tudós dolgozatán keresztül idézi fel a magyar-olasz barátság legszebb idejét: MÁTYÁS király korszakát. BONFINI értékes történetírói munkásságát nemcsak mi, de az olaszok is mindig számontartották és megbecsülték. A könyvben mintegy bevezetésül két tizennyolcadik századi író, MAZZUCHELLI és MARCUCCI, életrajzi feljegyzéseit találjuk BONFINI-ről; mindkettő nagy méltánnyal emlékezik meg róla. TÓTH László, a kötet egyik munkatársa, BONFINI magyarországi tartózkodásának körülményeit ismerteti. Természetesen munkáira is kiterjeszkedik, megismertet főművének forrásaival, a kézirat, majd a kiadások sorsával. Az eredeti kéziratból csak két töredéket ismerünk. Ezeket JAKUBOVICH Emil fedezte fel a Nemzeti Múzeum kézirtárában, illetőleg a szegedi franciskánus-kolostorban és felfedezéséről annak idején a Magyar Könyvszemlében számolt be. TÓTH László kiemeli BONFINI lényeges vonását; a renaissance idejére oly jel-

lemző udvari történetíró volt, aki ura dicsőítésére nyugodtan hamisítja meg a valóságot, így amidőn MÁTYÁS családját a rómaiakig viszi vissza. Antikizáló hajlandóságával magyarázza BONFINI-nek azt a tévedését is, hogy az erdélyi románokat a római légionáriusok és gyarmatosok utódjainak tartja.

A másik tanulmány szerzője, Mario BATTISTRADA a magyarországi renaissance képét, KORVIN MÁTYÁS uralmát rajzolja meg a *Rerum Ungaricarum Decades* alapján. Érdekesen, bő idézetek segítségével világítja meg a király és királyné, aragóniai BEATRICE egyéniségét, kettőjük viszonyát, BONFINI és BEATRICE modern történetírója, BERZEVICZY egyformán megállapították a királyné nagy befolyását urára kulturális, sőt politikai kérdésekben és Mario BATTISTRADA ezt még nyomatékosabban hangsúlyozza, nagy részben az ő hatásából vezetve le MÁTYÁS-nak a tudomány- és művészetpártolásban, de életformában, külsőségekben is olasz példák után igazodását. Tanulmányában elismeréssel emeli ki BONFINI testi-lelki portrérázoló művészetét, meglevenítő leíróképességét, stílusának könnyed eleganciáját, a klasszikus minták alapján közbeszótt beszédek sokszor nagyon találó megfigyeléseit.

A kötet olvasmánynak is érdekes és tudományos jellege mellett kitűnő propaganda munka; felhívja a figyelmet a magyar kultúra értékére és a legjobb szolgálatot teszi a magyar és olasz barátság ügyének.

HALÁSZ GÁBOR.

Toepfer, Ludvig: *Über das Büchersammeln.* (Bibliophile Zeit- und Streitfragen. I. Heft.) Wien, Leipzig. (1927.) Verlag Leopold Heidrich. 8°., 23 S.

A kis füzetet pársoros «Einführung» vezet be, melyben a vállalat szerkesztője a sorozat megindításának körülményeire és okaira mutat rá s mintegy célt tűz ki a következő füzetek anyagára és összeállítására nézve. TOEPFER bevezetésében a könyvgyűjtőtípusok változatos sorát említi meg, így a monomaniákus-, a komikus-, a komoly-, a szexuál-tudomány körébe tartozó, pathológikus tünetű könyvgyűjtők típusát emeli ki, nem hagyván említés nélkül azokat a különleges, de egyben feltűnő ügyességet eláruló összehasonlításokat, melyek Fauszttal, a tudás-szomj és Don Juannal, a szerelmi szenvedély telhetetlenjével keresnek analógiát a könyvgyűjtők szenvedélyére, a bibliomániára. A szerző később kijelenti, hogy nem célja újat adni, hanem csak a mostani könyvgyűjtőknek egynéhány praktikus tanáccsal szolgálni. A dolgozat két részre oszlik s ezen belül tárgyalja, hogy *hogyan* és *mit* gyűjtsünk.